

A NAPENERGIA FELHASZNÁLÁSÁNAK TÁMOGATÓ SZEREPE A VIDÉKFEJLESZTÉSBEN MAGYARORSZÁGON:

A dolgozatot készítő hallgató neve: Marosvölgyi Tekla

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése: Vidékfejlesztési Agrármérnök, MSC, levelező tagozat

Intézet/tanszék megnevezése: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Belső témavezető: Dr. Csegődi Tibor László

Külső témavezető: -

A vidékfejlesztés hazánk azon területei közé tartozik, mely kiemelt fontosságú a nemzeti és nemzetgazdasági szempontból is. Koordinálása megfelelő erőforrást, fejlesztése innovatív ötleteket kíván meg. Hiszem, hogy sok olyan még kiaknázatlan potenciál rejlik szülőföldünk adottságai között, melyek tervezett és fenntartható kihasználása a vidék és az ország előnyére szolgál. A dolgozat alatt összegyűlt információk megerősítik, hogy a közösségi napelempark intézménye egy ilyen lehetőség. Egy olyan terület, ami már jól működő modell lett a világ számos pontján. Hazánk adottságai alapján alkalmas a napelemparkok, azon belül a közösségi napelemparkok működtetésére. Így olyan önmagától adódó lehetőség a vidék fejlesztésére, melyet érdemes mihamarabb kihasználni. hiszen a vidék számára folyamatos bevételt biztosítva teremt alapot a lokális fejlesztésekhez évtizedeken át. A nagyvilágból vett minták azonban mind rámutatnak, hogy ez a modell kizárólag akkor működik hatékonyan, és válik a vidék hasznára, ha jól megtervezett és kialakított állami koncepció bevezetése előzi meg, mely komplexen öleli át és szabályozza a közösségi napelemparkok meg- és elismertetését, biztosítja működési feltételeit, szabályozza a regionális alkalmazási lehetőségeit, kialakítja a áramszolgáltatókkal való együttműködés szabályait, és a legfontosabb tényezőként megfelelő támogatási rendszert és pénzügyi háttérrel biztosít az országos szintű kiépítéséhez. A szakdolgozatban felvázolt lehetőség egészében beleillik az Európai Unió Közös Agrár Politikájában (KAP) foglalt aktuális elvárásokhoz (Unió, 2023). A KAP-ban kihirdetett vidékfejlesztési programok fő jellemzői közül eleget tesz ugyanis az „Éghajlatpolitika és Környezetvédelmi kiadásoknak”, mely szerint a források legalább 30%-át olyan intézkedésekre kell fordítani, amelyek meghatározóak az éghajlat változás és környezetvédelem szempontjából. Szintén megfelel a „Helyi intézkedések támogatási elváráshoz”, ami szerint 5%-ot a forrásokból közösségvezérelt helyi fejlesztésekre kell fordítani. Sőt illeszkedik az „Intelligens falvak” kezdeményezésbe is, aminek keretében Európa-szerte elvárás, hogy lendületet kapjon és teret nyerjen az innováció a vidéki területeken, megoldásokat kínálva az itt élők mindennapjait megnehezítő kihívásokra.

A dolgozat 3 hipotézisre kereste a választ.

1. Magyarországon is van kereslet a közösségi napelemparkmodell alkalmazására. A hipotézis részben került elfogadásra. A napelem és annak használatának ismertsége és elfogadottsága a lakosság körében országos szinten magas. Viszont közösségi napelempark fogalmát országos szinten jóval alacsonyabb mértékben ismerik. (Ezen adatokat a polgármesterek részére kiküldött kérdőív elemzése ad választ.)

2. *A magyarországi különböző településtípusok is alkalmasak lehetnek a közösségi napelempark működtetésére. A hipotézis elfogadásra került.* A hipotézis alátámasztására a vidékfejlesztés szempontjából fontos 3 területi szinten: országos szintű általános, tájegység szintű regionális és település szintű lokális vizsgálatokkal történt. Országos szinten igazolódott, hogy a település mérettől, és földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül van olyan megfelelő finanszírozási forma (pénzügyi feltétel) és rendelkezésre áll olyan szabad telepítési felület (anyagi feltétel), ami a települést alkalmassá tenné egy közösségi napelem projekt kivitelezésére.

Regionális szinten: Egy nickelsdorfi projekt vizsgálata szerint az ottani tapasztalatok pozitívak. Ezért az lett a következtetés, hogy az osztrák oldalon működtetethez hasonló magyar szabályozási környezetben egy átlagos hazai településen is alkalmazhatóak lennének.

Lokális szinten: Egy konkrét magyar település: Tiszaroff SWOT analízises vizsgálata kimutatta, hogy ha a választott településen megvalósulna egy közösségi napelempark projekt, akkor annak működtetése, a település fejlődését, fejlesztését nagyban elősegítené.

A három területi szintű vizsgálat részletes elemzése két fő témára világított rá: a megfelelő szabályozási környezet kialakítására és a finanszírozási lehetőségek kiemelt fontosságára.

3., *A közösségi napelemparkoknak van vidékfejlesztésre gyakorolt hatása A hipotézis elfogadásra került.* Két téma a gyakorlati tapasztalat és valós lehetőségek, elvárások terén.

Gyakorlati tapasztalat: Újszilvás polgármesterével készült interjú, egy meglévő közösségi napelempark tapasztalatairól a hipotézist igazolta: van vidékfejlesztő hatása, rövid és hosszútávon is a közösségi napelempark működtetésének

Valós lehetőségek, elvárások: A kérdőíves kutatás szerint az önkormányzatok rendelkeznek olyan vidékfejlesztéshez köthető fejlesztendő területtel, amelyre egy közösségi napelempark bevétele támogatást tudna adni. A bevétel nagysága pedig elegendő ahhoz, hogy a fejlesztésekre megfelelő indikátorként hasson. A vizsgálat során kiderült egy előre nem várt előnye a közösségi napelemparknak: az értékéből és értékállóságából adódó pénzügyi biztosítékként való használati előnye.

A javaslatok a következők:

a., A közösségi napelempark államilag elfogadott és támogatott működési modelljének kidolgozása.

b., A közösségi napelempark modell ismertségének növelése két szint alkalmazásával

c., A közösségi napelempark finanszírozási modelljeinek állami szintű kidolgozása.

A dolgozat legfőbb következtetése, hogy a közösségi napelempark intézménye jól működő modell és képes támogatni a vidék fejlődését, de ehhez összehangolt állami és regionális szintű teendők sora szükségeltetik még.